

Toisin sanoen: jos en voi yläluokassa mitään vaikuttaa, käännyin kansan pohjakerroksiin. Ja niin hän teki. Ja hän sai ihmeitä aikaan.

Ainoastaan resignatsioonin poisheittäminen ja ripeä toiminta pelastaa kansanluokat, kansat ja yksityiset ihmiset. Siinä on koko ihmiskunnankin pelastus. Sen lausui jo Göthe julki (Faustin toisen osan loppupuolella keskustellessa saatanan kanssa):

“Das ist der Weisheit letzter Schluss:
Nur der verdient sich Freiheit wie das Leben,
Der täglich sie erobern muss”.

(Se on viisauden viimeinen sana: ainoastaan se ansaitsee vapautensa ja elämänsä, jonka joka päivä täytyy ne itsellensä hankkia).

Sorretun Joulu, Jyväskylä 1911.

TAANTUMUS JA TYYTYMYS

Kun taantumus rehoittaa, koettaa jokainen keksiä jonkun parannuskeinin.

Toiset ajattelevat aseellista vastarintaa toisessa tai toisessa muodossa. Se on vanha keino ja entisinä aikoina ja silloin kun vastakkaiset voimat ovat jotenkin tasaväkiset, on se kyllä auttanut, mutta nykyään ja voimain ollessa epätasaisia, on tämä puhtaasti reaktionäärinen eli taantumukselle edullinen keino. Taantumus pukeutuu mielellään valeperustuslaillisuuteen, se on: se tahtoo nimeksi olla laillinen, mutta todellisuudessa laitton ja kun armottomasti joko julkisesti tai salaisesti paljastaa kansan syvien rivien keskuudessa sen todellisen, itsevaltaisen luonteen, joutuu se raivoon, turvautuu aina provokatsiooniin, koettaa saada progressiiviset ainekset ryhtymään mullistuksiin ja kun kansan kehityskanta on vähäinen, se monasti onnistuu. “Laillisuus tappaa meidät”, se on taantumuksen tuskanhuuto.

Toiset arvelevat, että toisen tai toisen vihatun henkilön murhaaminen, johon taantumus pääasiallisesti nojautuu, tuottaa toivotun tuloksen. Ei mikään voima voi estää jotakin monasti epätoivoisessa vihassaan toimivaa henkilöä ampumasta tuommoista taantumuksen sankaria, mutta harvoin, jos milloinkaan saadaan näillä yri-tyksillä toivottua tulosta, vaikka tavallisesti helpoituk- sen, vieläpä kiitollisuuden tunne useimmissa herää, kun joku taantumuksen musta peikko on saatettu maail- masta. Mutta yleensä eivät nämä anarkistiset intoilijat ota huomioon, että vallitsevia oloja ei poisteta yksityi- sillä murhilla ja että sekä valkoinen että punanen ter- rori eivät vie lopulliseen suotuisaan tulokseen.

Löytyy vielä semmoisia n. s. "sillanrakentajia", jot- ka arvelevat, että taantumukselle tehdyillä myönnytyk- sillä voidaan pelastaa, mikä vielä pelastettavissa on. Jos kohta tämmöisellä politiikalla *jotain* tuloksia saavutet- taisiin, niin voitto tappioon verraten on aivan vähäinen. Sillä päätappio koko tästä menettelytavasta on se, että kansa depraveerautuu, sen vastustus-aisti heikkenee ja vihdoin se kuolee. Sillä "sillanrakentaja" saapi raken- taa yhä uusia siltoja, hän ei milloinkaan pääse man- nermaalle, vaan hänen täytyy aina kulkea saaresta toi- seen siltojaan myöten.

Ehdottomasti paras ja tepsivin keino taantumusta vastaan on *kansan tyytymättömyyden vireillä pitäminen ja sen kohottaminen*, joka kerta kun taantumus ryhtyy röyhkeihin tekoihinsa. Taantumus elää aina siinä hurs- kaassa toivossa, että sen valta on oleva ikuinen ja että se aseillaan voi aivan merkillisiä tuloksia saavuttaa ja *kuitenkin näyttää länsimaitten historia, että taantumus on yhtämittaisella lakkaamattomalla peräytymisretkellä*, ja vanha ovela poliitikko Talleyrand, jolle äinoastaan Metternich voi poliittisessa viekkaudessa uudempina ai- koina vertoja vetää, tuli vihdoin siihen tulokseen, että aseilla ei lopullisesti mitään pysyvää saavuteta ja Ca- vour väitti, että mikä pölkkypää tahansa voi joksikin aikaa piiritystilalla hallita. Euroopan itäisissäkin osissa on poliittinen taantumus tietysti jo ilmeisesti vain ajan

kysymys ja sen vallan pituus riippuu siitä ja yksin siitä, kuinka nopeasti syvien rivien jälellä olevat vanhoilliset pääkallot muuttuvat progressiivisiksi s. o. edistysmieliseksi, ja tämä tapahtuu ainoastaan siten, että näitten syvien rivien *tyytymys tähänastiseen kohtaloonsa väistyy ja mahtava tyytymättömyyden tunne valtaa heidät*. Siinä on jokaisen kansan varsinainen pelastus, kun taantumuksen painajainen ahdistaa. Jos milloinkaan, niin silloin pitää paikkansa väite, että *tyytymättömyys on kaiken edistyksen ehto*.

Joka sen tähden *todella* harrastaa koko suuren kansansa *pelastusta*, sen täytyy myöskin koko sydämensään harrastaa syvien rivien tyytymättömyyden herättämistä, vaikkakin hänen *oma etunsa siitä kärsisi*. Kaikki uhrautuminen kansan hyväksi viepi suuriin tekoihin, mutta korupuheet eivät mitään hyödytä, varsinkin kun ne useimmiten peittävät vain luokkaetuja ilmeisellä tai salaisella tavalla.

Mutta tyytymättömyyden herättäminen vaatii aikaa. Se kulkee taantumuksen vieressä: sen edistyessä se edistyy. Mutta ei aritmeettisessa, vaan geometrisessa suhteessa. Kun taantumus kehittyy jonakin aikana, kehittyy, jos kansan valitut ovat valppaita kylvömiehiä, myöskin ja paljon suuremmassa määrässä kansan, syvien rivien tyytymättömyys. Ja aika *kypsyttää* sadon. Kuoleman merkki painautuu yhä selvemmin taantumuksen riutuneisiin kasvoihin. Mutta se taistelee sittekin vimmattusti edistystä vastaan. Turhaan. Tulevaisuus kuuluu edistykselle ja vapaudelle. Kansat eivät ajan pitkään kärsi taantumuksen vainoa. Uusi henki puhaltaa läpi maailman, kun kallot ovat valistuneet, se on: käyneet *peräti tyytymättömiksi oleviin oloihin*. Se toivo ei ole mikään utukuva, se on jokaisen nähtävissä, ken vaan nähdä voi.

Se on sankari, joka ahkerasti kylvää tyytymättömyyttä kansaansa, hän edistää sen edistystä ja vapautusta, vaikka sankarius ei näyttäydy räjäyttävässä teossa. Sen sankariuden hedelmät kypsyvät *verkalleen*. Mutta ne kypsyvät *varmaan*. Ja ne ylläpitävät luotta-

musta kansassa *omaan voimaansa*, ne eivät pilaa sen *vapaudentuntoa*. Ja kun ajat muuttuvat — ja ne muuttuvat varmasti pitkien kärsimysten perästä — silloin on kansa vahva ja valmis vastaanottamaan sen uuden ajan, joka kauniina, kirkkaana päivänä loistaa koko ihmiskunnan yli. Ja se on etenkin nuoriso, jonka tulee painaa tämä syvälle sydämeensä.

Työmies, 30. 6. 1909.

ETEEPÄIN!

On omituinen piirre nykyisessä yhteiskunnassa, että ylemmät kansankerrokset, jotka tahtovat käydä ihanteellisista, yleensä yhä enemmän kadottavat ihanteensa ja että alemmat kerrokset, joita syytetään materialismista, ovat täynnä ihanteellisuutta, uskoa tieteen suureen, mullistavaan merkitykseen maailman kehityksessä, uskoa ihmiskunnan uudistukseen ja maailman parantumiseen, täynnä optimismia vaikeimmissakin oloissa ja suurimmissakin vastoinkäymisissä ja kärsimyksissä. Yläluokkalainen ei tulevaisuuden suhteen näe juuri mitään valokohtia tahi ani vähäsen — ellei tämä kohdistu haudantakaiseen elämään; mutta itsetietoisuuteen herännyt köyhälistö — ja tämän rivit kasvavat kaikissa maissa — uskoo varmasti, että maailma läheisessäkin tulevaisuudessa kuuluu sille, kuuluu niille, jotka tähän asti ovat kärsineet sortoa ja vainoa. Ja tämä aate on köyhälistön suuri ylevä ihanne, joka sitä ylläpitää ja tukee elämän raskaissa taisteluissa, joka antaa sille voimaa kestämaan kaikkea ja kärsivällisyydellä odottamaan, kunnes köyhälistön vuoro tulee. Tämä korkea ihanteellisuus kansojen syvissä riveissä opettaa meille, että kerran kansojen *suuri enemmistö* pääsee kärsimyksistänsä, että se ja siten koko ihmiskunta pääsee päinvänpaisteisille kukkuloille, niistä syvistä laaksoista, joissa vain vallitsee sumua ja surua.